

SYNAKSARION SOBOTY ŁAZARZA

Stichosy:

Płaczesz, Jezu, oznaka to ludzkiej natury,
wskrzeszasz przyjaciela, to Boża moc.

Dzisiaj świętujemy wskrzeszenie po czterech dniach od śmierci świętego sprawiedliwego Łazarza, przyjaciela Chrystusa¹. Był on z urodzenia Żydem, według wiary faryzeuszem, synem faryzeusza Szymona, jak gdzieś jest to powiedziane, rodem z Betanii. Kiedy Pan nasz Jezus Chrystus przechodził swoją ziemską drogę dla zbawienia rodzaju ludzkiego, Łazarz został Jego przyjacielem w taki oto sposób. Ponieważ Chrystus często rozmawiał z Szymonem, gdyż i on oczekiwał zmartwychwstania umarłych, i wielokrotnie przychodził do ich domu, to Łazarz wraz z dwoma swoimi siostrami, Martą i Marią, został przez Niego pokochany jak krewny.

Zbliżały się zbawcze Męki Chrystusa, gdy należało już z odwagą objawić tajemnicę zmartwychwstania. Jezus przebywał za Jordanem, gdzie wcześniej wskrzesił z martwych córkę Jaira i syna wdowy z Nain. Wtedy ciężko rozchorował się Jego przyjaciel Łazarz i umarł. Jezus, chociaż nie był przy tym, mówi uczniom: „Łazarz, nasz przyjaciel, zasnął”, a po pewnym czasie powiedział: „Łazarz umarł”². Wezwany przez siostry Łazarza, Jezus pozostawił Jordan i udał się do Betanii. Betania znajdowała się w pobliżu Jerozolimy, w odległości piętnastu stadiów³. Jezusa spotkały siostry Łazarza, mówiąc: „Panie, gdybyś tu był, nie umarłby nasz brat. Ale i teraz wiem, że o cokolwiek byś prosił Boga, da ci to Bóg”⁴. Jezus zapytał Żydów: „Gdzie go położyliście?”⁵. Wtedy wszyscy poszli do grobu. Gdy zaś chcieli odsunąć kamień, Marta mówi: „Panie, już cuchnie, bo już jest czwarty dzień w grobie”⁶. Jezus pomodliwszy się i zapłakawszy nad leżącym, zawołał donośnym głosem: „Łazarzu, wyjdź z grobu!”⁷. I natychmiast wyszedł umarły, rozwiązano go i on poszedł do domu.

---

¹ Św. Łazarz z Betanii (I wiek), postać biblijna. Według Nowego Testamentu był przyjacielem Jezusa Chrystusa, przez którego został wskrzeszony (co opisuje Ewangelia Jana). Mieszkał na wschodnim stoku Góry Oliwnej w Betanii razem z siostrami Marią i Martą. Po zmartwychwstaniu Jezusa, Łazarz trafił na Cypr, gdzie przez ponad 40 lat był biskupem chrześcijańskiej gminy w Kition (Larnace). Wspomnienie liturgiczne 17 X i w Sobocie Łazarza przed Niedzielą Palmową.

² J 11,11.14.

³ J 11,18.

⁴ J 11,21-22.

⁵ J 11,34.

⁶ J 11,39.

⁷ J 11,43.

Ten niesłychany cud wywołał w Żydach zawiść i postanowili zabić Jezusa, ale On znowu usunąwszy się od nich, odszedł. Arcykapłani zamysłili zabić także Łazarza, gdyż wielu widząc go, wierzyło w Chrystusa. Jednak Łazarz dowiedziawszy się o ich zamiarach, oddalił się na wyspę Cypr i zamieszkał tam, a później został przez apostołów ustanowiony biskupem miasta Kition⁸, żył święcie i podobał się Bogu, i trzydzieści lat po tym, jak ożył, znowu umarł i został pogrzebany na Cyprze, czemu towarzyszyły liczne cuda. Tradycja mówi, że po wskrzeszeniu zachowywał ścisłą wstrzeźliwość i że omoforion biskupi podarowała mu Przczysta Matka Boża, wykonawszy go własnymi rękoma⁹. Cesarz Leon Filozof¹⁰ po pewnej wizji Bożej przeniósł czcigodne i święte relikwie Łazarza z Cypru do Konstantynopola, do zbudowanej przez siebie świątyni ku czci tego świętego i z czcią złożył je w drogocennym relikwiarzu z prawej strony od wejścia, naprzeciw świętego ołtarza. Jeszcze teraz czcigodne jego relikwie tam się znajdują, wydając jakiś niewyjaśniony zapach.

Świętowanie wskrzeszenia Łazarza ustanowili święci i teoforyczni nasi ojcowie, a raczej święci apostołowie, właśnie dzisiaj, po czterdziestodniowym poście dla oczyszczenia, zamierzając obchodzić pamiątkę świętych Mąk Pana naszego Jezusa Chrystusa. Ponieważ uważali oni wskrzeszenie Łazarza za pierwszy i główny powód dla knoń Żydów przeciwko Chrystusowi, to dlatego tutaj umieścili wspomnienie tego niezwykłego cudu, który opisuje tylko Ewangelista Jan¹¹, podczas gdy inni ewangeliści go opuszczają, gdyż za ich życia także Łazarz był jeszcze żywy i można go było realnie zobaczyć. Później jednak należało koniecznie udowodnić¹², że Chrystus jest Synem Bożym i Bogiem, że On zmartwychwstał i będzie miało miejsce zmartwychwstanie umarłych, o czym najlepiej przekonywał Łazarz. Powiadają, że dla uwierzenia w te prawdy została napisana cała Ewangelia Janowa, podczas gdy pozostali Ewangelisci w ogóle nie wspominają o przedwiecznym zrodzeniu Chrystusa.

Łazarz niczego nie powiedział o znajdujących się w otchłani, gdyż jemu nie danym było jeszcze zobaczenie tamtego świata, albo nakazano milczeć na temat tego, co zobaczył.

---

⁸ Kition (obecnie: Larnaka), na południowo-wschodnim wybrzeżu Cypru. Kition zostało założone przez fenickich kolonistów w XII wieku przed Chrystusem i było obok Kadyksu czy Kartaginy jedną z najstarszych fenickich kolonii. Współczesna nazwa miasta pochodzi od greckiego słowa *larnaks*, oznaczającego naczynie, pojemnik lub sarkofag służące do przechowywania doczesnych szczątków zmarłego. Tutaj bowiem został pochowany św. Łazarz, który po wskrzeszeniu przez Jezusa trafił na Cypr, gdzie został założycielem miejscowej gminy chrześcijańskiej. Na miejscu jego grobu wznosi się najsłynniejszy zabytek miasta, kościół Ajos Lazaros z IX wieku.

⁹ Por.: Św. Jan Chryzostom, *In Lazarum*, I-III, PG 62, kol. 771-780; tenże, *De Lazaro*, PG 48, kol. 779-783.

¹⁰ Patrz przypis siódmy Synaksarionu Niedzieli o celniku i faryzeuszu.

¹¹ Św. Jan Ewangelista napisał Ewangelię jako ostatni, już po śmierci Łazarza.

¹² Według św. Sofroniusza Ewangelia Janowa została napisana przeciwko herezji ebonitów głoszącej, że Chrystus nie istniał przed urodzeniem przez Marię.

Stąd każdego człowieka, który niedawno zmarł, nazywa się Łazarzem, a szaty pogrzebowe nazywa się tajemniczym słowem „lazaroma”¹³, aby przypomnieć o pierwszym Łazarzu. Jak bowiem Łazarz powstał na słowo Chrystusa i znowu ożył, tak i teraz zmarły będzie żył wiecznie, zmartwychwstawszy na dźwięk ostatniej trąby.

Chryste Boże, dla wstawiennictwa Twego przyjaciela Łazarza zmiłuj się nad nami. Amen.

---

¹³ Nazwa całunu, w który owija się zwłoki.